

ELŻBIETA DRUŻBACKA

**Na piękność
Narcyssa,
uciekającego od
miłości Nimfy Echo
nazwane**

ELŻBIETA DRUŻBACKA

WIERSZE ŚWIATOWE

Na piękność Narcyssa, uciekającego od miłości Nimfy Echo nazwane

Darmo zaczynasz wojnę z miłością, *Narcyssie*,
Darmo się z nią potykasz¹ w stalowym kiryssie²,
Darmo ufasz w orężu, w trójgraniastą szpadę,
Gdyć nagie dziecko wziąć ją potrafi przez zdradę;
 Wnet jedna strzałka
 Zwojuje śmiałka.

Miłość, Walka,
Samolubstwo

Uciekaj w skały, puszcze, w knieje, lasy ciemne,
Uznasz, że w twem myślistwie uciechy daremne;
Pójdzie miłość za tobą i tam ci dokuczy,
Zganić pychę, jak jej masz hołdować, naucz.
 Porzuc zwierzyne,
 Kochaj dziewczynę.

Pokaż mi Bohatyrę, którego w tem męztwie³
By nad nim miłość tryumf nie wzięła w zwycięztwie⁴.
Każda broń z twardej stali wykowana⁵ pryśnie,
Przez pancerze, szyszaki, snadno⁶ się przecisnie.
 Marsa roboty
 Zmieni w zaloty.

Przez mury, bramy, szańce, przez okopy, mosty,
Miłość ma wolny przystęp i gościniec prosty.
Jeszcze taka forteca w naturze nie była,
Której by miłość swoją sztuką nie dobyła.
 Architekt za nic
 Uchodzi z granic.

W głuchych jaskiniach znajdzie miłość *Eremitę*⁷,
Zapuści w zimny krzemień, w iskrze ognie skryte,
I ten, co go dopiero trącano krzesiwem,
Staje się rozgorzałem w płomieniu luczyciem.
 Aż kości święte
 W popiół rozdęte.

¹potykać się — walczyć, stawać do pojedynku. [przypis edytorski]

²kirys — pancerz chroniący tułów; tu w pisowni starop. z podwojonym s. [przypis edytorski]

³męztwie — dziś popr. forma ubezdźwięczniona: męstwie. [przypis edytorski]

⁴zwycięztwie — dziś popr. forma ubezdźwięczniona: zwycięstwo. [przypis edytorski]

⁵wykowany (daw.) — wykuty; por. *kowal*. [przypis edytorski]

⁶snadno (daw.) — łatwo. [przypis edytorski]

⁷eremita — pustelnik. [przypis edytorski]

Kryje się miłość rada w spuszczone kaptury,
Gdzie chcąc być niepoznana, w skromności postury
Przybiera swoją⁸ postać, wnet jak się rozrucha⁹
Podnieść radzi kaptura i pocieszyć ducha;
Pozwoli oku
Zarwać widoku.

Darmo Westalskie panny¹⁰ wota czynią mocne
Odprawiać pilne straże i dzienne, i nocne;
Bo gdy sen naturalny, której zpląta¹¹ oczy,
Z bliskiego ognia często rada iskra skoczy,
Aż łamie wiarę
Gani ofiarę.

Miłość śliczne purpury, co je wstyd farbuję
I czym się czystość zdobi, tak zmaże, zgluzuie,
Że potem żaden malarz glansu ni poloru,
Nie potrafi przywrócić własności koloru;
Opęły farby
Bo w wstydzie karby.

Bywa miłość w ogródku obwiedzionym płotem
Złotej ligi małżeńskiej, choć jej to nic po tem,
Bożkie psować wyroki; lecz ta gospodyni
W gruntownym ogrodzeniu skryte dziury czyni,
Zkąd¹² wielkie szkody
W jarzynie młody¹³.

Rozgrzeje miłość i tych, co je wiek zgrzybiały
Z ciepła naturalnego odmienił w śnieg biały,
Trudnej dokaże sztuki, jeżeli¹⁴ w zgniłym próchnie
Ognia mniej, dymu więcej znajdzie, gdy weń dmuchnie;
Bies się ucieszy
Gdy stary zgrzeszy.

Otoż masz jawny dowód *Narcyssi* zuchwały,
Że miłości w daninie hołduje świat cały;
Czują ludzie, czuje zwierz, czuje to co żyje,
Moc pani, z której władzy nikt się nie wybije.
Porzuc upory
Zaży¹⁵ pokory.

Idź tam życzę, gdzie *Echo* swym cię prosi głosem,
Często instynkt prowadzi za fortuny losem
Tych, co za wolą nieba i za ludzką radą
Chodzą i swego szczęścia w nich nadzieję kładą;
Kto się tak rządzi
Nigdy nie zbłądzi.

Lecz kto zuchwale stąpa, górą nosi oczy,
Wpadnie w dół lub się w wodzie głębokiej omoczy,

⁸*swoję* — dziś popr.: swoją. [przypis edytorski]

⁹*rozruchać się* — dziś popr.: rozruszać się; por. *ruch*. [przypis edytorski]

¹⁰*westalskie panny* — westalki; dziewice-kapłanki bogini Westy. [przypis edytorski]

¹¹*zpląta* — dziś popr.: splącze. [przypis edytorski]

¹²*zkąd* — dziś popr. forma ubездźwięczniona: skąd. [przypis edytorski]

¹³*w (...) młody* — dziś popr.: w młodej. [przypis edytorski]

¹⁴*jeżeli* — dziś popr. forma ubездźwięczniona: jeśli. [przypis edytorski]

¹⁵*zaży* — dziś popr.: zażyj. [przypis edytorski]

Jak *Narcyss* wzgardził *Nimfę*, a do źródła kwapił,
Z łez własnych trunku zażył i śmierci się napił.
Zkończył¹⁶ ze wstydem
Wojnę z *Kupidem*.

¹⁶*zkończył* — dziś popr. forma ubezdźwięczniona: skończył. [przypis edytorski]

Ten utwór nie jest objęty majątkowym prawem autorskim i znajduje się w domenie publicznej, co oznacza że możesz go swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać. Jeśli utwór opatrzony jest dodatkowymi materiałami (przypisy, motywy literackie etc.), które podlegają prawu autorskiemu, to te dodatkowe materiały udostępnione są na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa – Na Tych Samych Warunkach 3.0 PL.

Źródło: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/druzbacka-wiersze-swiatowe-na-pieknosc-narcyssa>

Tekst opracowany na podstawie: Poezye Elżbiety Drużbackiej, Tomik I, Lipsk, u Breitkopf et Haertel, 1837 ([s.l. : s.n.])

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową. Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Paulina Ołtusek.

Okładka na podstawie: marc cornelis, CC BY 2.0

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Nowoczesna Polska – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Nowoczesna Polska, KRS 0000070056.

Pomóż uwolnić konkretną książkę, wspierając zbiórkę na [stronie wolnelektury.pl](http://stronie.wolnelektury.pl).

Przekaż darowiznę na konto: [szczegóły na stronie Fundacji](#).